

2018-08-18/3

BU

Ärade jubileumsdeltagare,

Vår ordförande frågade för en tid sedan om jag, vid jubiléet, kunde berätta lite om klubbens historia.

Min första tanke var – Varför jag?

Men jag kände mig också lite smickrad

Så nästa tanke var - varför inte - och så jag tackade ja.

Därpå slogs jag av eftertankens kranka blekhet

Vad är det i Pans 80-åriga historia som förtjänar att berättas på ett jubileum?

Läs gärna Jubileumsartiklarna på hemsidan det ger en bättre bild än vad jag kan åstadkomma här.

Bilden av Pan-Kristianstad formas av alla oss medlemmar. Det är våra önskningar, värderingar, ambitioner och handlingar som ger bilden av Pan.

För mig har Pan alltid stått för nytänkande och ambition att utveckla orienteringen och orienterarna.

Hur har det blivit så?

Jag tänker tala om de personligheter som enligt min högst personliga uppfattning kanske mer än de flesta genom åren format klubben till det den är idag.

Det är en mix av entreprenörer, idésprutor, ordningsmän och arbetsmyror.

Tack vare dessa eldsjälar har vi sedan 1960-talet varit en ledande OL-klubb inte bara i Skåne utan i hela landet – ja även internationellt är vi välkända i orienteringsvärlden.

Jo – vi har naturligtvis haft en hel rad duktiga orienterare också. Den kompletta listan är så lång så den hoppar jag över här och rekommenderar ”diverse resultat” bland jubileumsartiklarna.

Här nämner jag bara:

Världsmästare (4)	Kerstin Granstedt	1966 stafett
	Anette Nilsson (Granstedt)	1993 stafett
	Andrej Khramov	2005 långdistans
		2006 stafett (Ryssland)
Inga Gunnarsson	2007 stafett (Ryssland)	
	2016 PreO-stafett, paralympic	
Juniorvärldsmästare	Johan Modig	2018 PreO-stafett, paralympic
		1997 långdistans Stafett (str 2)

O-Ringen segrare

1989 Niklas Löwegren

1995 Jörgen Olsson

19 SM-vinster individuellt

8 SM-vinster stafett

Om svenska mästare och andra placeringar får ni läsa i ”Jubileumsarticklarna”

Pan har bidragit med världsmästare i både OL och PreO nu väntar vi bara på att få världsmästare i MtbO. SkidO får vi väl mht klimatutvecklingen avstå från.

Den första tiden fram till ca 1975

När klubben bildades den 12 januari 1938 på Sigrids Konditori i Kristianstad fanns det endast ett 10-tal specialklubbar för OL. Pan var således en av de första specialklubbarna för OL.

Det var Calle Åsum Andersson som stod för nytänkandet. Åsum var den starke mannen som höll sin hand över klubben de första decennierna.

Fram till 1945 var Kristianstads bästa orienterare Sture Stark, född 1917. Sture tävlade för I6 IF som med militära fordon erbjöd transport till tävlingarna, men han tränade och umgicks med Pan-orienterarna, som varje tisdagskväll hade eftersnack på Sigrids Konditori. Jfr tisdagarna i klubbhuset idag.

Sture Blev så småningom panare och var en av (Per-Gunnar, Majlis) initiativtagarna till POLarna. En verksamhet som nu 30 år senare samlar 60 – 100 ärrade kämpar varje torsdag 50 ggr/år.

1953 kom Peo till Pan. Det var Calle Åsum som stod för värvningen, som senare skulle visa sig ha avgörande betydelse för Pans utveckling.

Peos betydelse för Pan kan inte överskattas.

Med Peo kom elittänkandet in i klubben. Men det var inte förrän på 1960-talet som Pan började göra avtryck i elitsammanhang.

Dels var det Peo som 1963 kom med till NOM. Dels var det Pandamerna Clarie Ek, Kerstin Granstedt och Inga-Britt Bengtsson som större delen av 1960-talet och långt in på 1970-talet dominerade skånsk och svensk damorientering. Läs gärna själva om pandamerna i Inga-Britts artikel.

Det var Peo som redan 1965 var med och startade Femdagarsorienteringen, numera O-Ringen. Peo var också uppfinnare av Tränings-Cupen, som är en enmans-stafett och som numera går under beteckningen Vinter Cupen och är kopierad i hela orienteringsvärlden.

En annan Peo-passion var utveckling av orienteringskartor. För Pan har det inneburit att vi idag har ett stort utbud av högkvalitativa kartor i unikt varierande terrängtyper. Kustkartor, stadskartor, parkkartor, skolkartor och kartor i ren vildmarksterräng.

Med Peo och elittänkandet kom också intresset för internationella kontakter in i föreningen. Det innebar regelbundna tränings-/tävlingsresor utomlands (Danmark, Tjeckoslovakien, Polen, Norge, Finland, Tyskland osv.)

Och kanske Peos mest avgörande insats.

1973 värvade han bröderna Mats och Max Svensson. Med dem kom också Gunilla Svensson, Bege Månsson och bröderna Mats och Jan Nilsson till Pan. Sedan dess har Pan också varit en mycket bra breddelit-klubb. Den första stora framgången på herrsidan kom 1977, då vi blev 5a på 10-mila.

Bröderna Mats och Max gör avtryck på omgivningen. Impulsiva, kreativa, totalt orädda tidsoptimister vars bästa gren inte är planering – däremot är de improvisationens mästare.

På 1970-talet drevs Hotell Brissman av familjen Svensson och Hotell Brissman blev något av en centralpunkt för klubben. Det var därifrån alla resor och mycket annat utgick. Brödernas kreativitet är välkänd och de kom att spela en ledande roll i det mesta som hände i klubben.

Träning, tävling, tävlingsresor, träningsläger och timanställningar av studerande orienterare

Och inte minst inblandning i alla arrangemang.

Fotboll i ishallen – Team Önos Jogg och Crazy Race.

Utan bröderna Svensson - OBS! de är ju tre – lillebror Mikke får inte glömmas – hade Pan inte varit vad vi är idag.

Sten Ravhed är nästa person som satt sin prägel på klubben. Hur och när han började orientera vet jag inte men när jag kom till Pan 1975 var han, som 19-åring, ledare för ungdomsverksamheten.

När jag 1978 träffade orienteringssportens första sponsoravtal med Novia var det Sten som tände på idén med sponsring.

Sten blev klubbens motor i kontakterna med Önos och inte bara det. Sten var också den som höll i hela elitsatsningen från 1980 till långt in på 1990-talet. Sten stod för kontakter med löpare, sponsorer och press. Detta samtidigt som han etablerade T-Kartor på världsmarknaden. T-kartor som genom åren tjänat som både ekonomisk bidragsgivare och arbetsgivare för oräkneliga orienterare. Utan Sten och T-Kartor inget Pan-Krisianstad.

Men alla för klubben viktiga personer har inte varit entreprenörer och idésprutor. Utan ordningsmännen hade det inte gått.

Bert Lindström (överste emeritus) var ordförande när vi startade Joggen. Han insåg snabbt att om ingen hejdade Bröderna och Sten så skulle Joggen ta död på klubben. Så Bert överlät ordförande klubban och blev general för TÖJ och det var ett lyckodrag.

Nästa ordningsman på ordförandeposten blev Calle Björemann (general och avgående milosydchef) Det var Calle som fick ta hand om baksmällan efter skilsmässan från Önos. Calle var ovärderlig när det gällde att bygga upp förtroende med nya sponsorer, lokala myndigheter, kommun, högskola och region.

Till ordningsmännen sorterar jag även in Kjell-Erik Ståhl. Han är visserligen Sveriges genom tiderna bästa maratonlöpare, hans svenska rekord 2.10.38 från 1983 är fortfarande ohotat, men hans ekonomiska sinne är också välkänt i bekantskapskretsen. Kjell-Erik kom in som ordförande i en tid då kostnader och intäkter inte var i balans och såg till att det åter blev svarta siffror.

Och så har vi gruppen eldsjälarna. Dessa oegennyttiga personer med enorm arbetskapacitet och arbetsvilja.

Bege Månsson var under många år klubbens bästa orienterare, på gränsen till landslaget. På hans meritlista står kartritare, it-tekniker, ekonom osv. Bege har genom åren varit klubbens hjälpgumma. När något hängt upp sig kallar man på Bege. Bege har alltid offrat sig för klubben. Så även på tiomila 1987 då han tog hand om slutsträckan i 2:a-laget och därmed gick miste om Nikke Löwegrens magnifika spurt som förde Pan/Önos till seger. I sanning tragiskt Bege.

Klubbens grad old man Sture Roos har de senaste decennierna skött om klubbhuset som sin egen trädgård. Sture har stor del i att klubbhuset idag ser ut som det gör och att det fyller en viktig funktion i klubben.

Egentligen skulle hon komma först bland eldsjälarna – Inga-Britt Bengtsson – som förutom att hon var en tredjedel av "pandamerna" sannolikt är klubbens mesta styrelseledamot. För mig är Inga-Britt synonymt med klubbstyrelsen. Hennes förmåga att i protokoll förklara förvirrade mötesförhandlingar på ett begripligt sätt är oöverträffat.

Och så får jag absolut inte glömma Bertil Lööf. En av mina bästa vänner under många år. Arbetsvillig som få. Ordförande under succéåret 1987 och ytterligare två år, flera år i styrelsen, flerfaldig tävlingsledare, kartritare, hopplöst snabb och säker orienterare som jag aldrig hade en chans mot. Numera pensionerad stugtomte som är trägen gäst hos Polarna.

OBSERVERA! ordningsföljden som jag nämnt personerna i är inte någon slags rangordning. Det är bara så att man kan inte ta alla på en gång – man måste nämna en i sänder.

Således sist men inte minst klubbens PreO- drottning (& Grand Lady) Inga Gunnarsson, som sent i livet gick från OL till PreO där hon etablerat sig i världseliten.

Inga har de senaste decennierna arbetat oförtrutet med att etablera PreO i Skåne. Hon har genom sitt engagemang bidragit till att vi arrangerat både SM och elitserietävlingar i PreO. Och för ett par veckor sedan fick hon sitt andra VM-guld i PreO-stafett, parlympicklassen. Grattis Inga!

Och så finns det en hel rad till som jag av olika själ – i huvudsak minnesluckor – dessvärre inte har nämnt – för detta ber jag om ursäkt.

Så hur är läget inför framtiden

Dagens lysande stjärna är Gernot som i år på EM blev ”bäste svensk” med brons på långdistans. (Är han inte österrikare – jo – men för mig är han ändå ”svensk”).

Vi har föryngrat styrelsen.

Vi har en hel rad nya medlemmar – löpargruppen

Arrangemangen är väletablerade

- VårPremiären - Vasalppshelgen med fyra OL-tävlingar + Åhus Trail Run på tre dagar
- Stadsloppet senare på försommaren.

Vi är på väg att etablera Kristianstad som ett centrum för orientering.

Träningspaket erbjuds till landslag och OL-klubbar.

Sedan sommaren kör vi ”Hitta ut” i Kristianstad och Åhus.

En informell marknadsgrupp jobbar nu med att bredda sponsorunderlaget för att förhoppningsvis skaffa ekonomiska muskler för att lyfta verksamheten ytterligare ett snäpp.

Det känns som att 80-åringen är på väg in en ny fas.

Jag är förvissad om att Pan-Kristianstad kommer att fortsätta vara den djärva, nyfikna, kreativa klubben som bidrar till att utveckla orienterare och orienteringen.

Tack!

Fyrfaldigt LEVE!

Efterskrift

Med skammens rodnad på kinderna konstaterar jag så här i efterskott att jag glömde nämna en av de verkligt trogna eldsjälarna - Rolf Ohrlander.

Rolf var framgångsrik junior på 1970-talet men försvann från bygden för militär karriär. När han på 1990-talet återkom som regementschef för A3 började han åter engagera sig i Pan.

Rolf har varit ordförande under nio år (8+1).

För Rolf är ingen uppgift för liten han ställer upp där det behövs. Han har vid upprepade tillfällen varit tävlingsledare, banläggare, startchef och så vidare. Men inte heller uppgift som parkeringsvakt eller ”toavagnstransporterare” är honom främmande.